

หลักสูตรฝึกอบรมโครงการอบรมให้ความรู้เรื่อง "รู้ก่อนดับ รู้ทันไฟ : 3 นาทีวิกฤต" จำนวน...3...ชั่วโมง (กลุ่มพานทอง)

ความเป็นมา

อัคคีภัยหรือเหตุเพลิงไหม้เป็นภัยพิบัติใกล้ตัวที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนจิตใจของผู้ประสบภัย สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความประมาท เลินเล่อ หรือการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดเสี่ยงภายในบ้านเรือนและอาคารสถานที่ เช่น การชำรุดของสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า การใช้งานปลั๊กพ่วงเกินกำลังที่กำหนด หรือการใช้อุปกรณ์ก๊าซหุงต้มที่ไม่มั่นคงปลอดภัยและไม่ได้มาตรฐาน

จากข้อมูลและสถิติการเกิดอัคคีภัยพบว่า ช่วงเวลา 3 นาทีแรกของการเกิดเพลิงไหม้ ถือเป็น "ช่วงเวลาวิกฤต" (Critical Time) ที่สำคัญที่สุด หากประชาชนในพื้นที่หรือผู้พบเห็นเหตุการณ์มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง จะสามารถเข้าระงับเหตุได้ทันช่วงที่ตั้งแต่ระยะเริ่มแรก ก่อนที่ไฟจะลุกลามขยายตัวจนยากต่อการควบคุม

หลักการของหลักสูตร

ในชีวิตประจำวัน ประชาชนส่วนใหญ่มักขาดโอกาสในการฝึกทักษะการเผชิญเหตุและการซ้อมแผนอพยพหนีไฟตามสถานการณ์จริง เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินขึ้นจริงจึงมักเกิดความตกใจ ตื่นตระหนก ขาดสติ และไม่สามารถใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้อย่างถูกวิธี ส่งผลให้ไม่สามารถเอาชีวิตรอดหรือระงับเหตุเบื้องต้นได้ คณะผู้จัดทำจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนา "ทักษะชีวิตในการเผชิญเหตุฉุกเฉิน" (Crisis Life Skills) โดยมุ่งเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับกลุ่มเป้าหมายขนาดเล็ก จำนวน 6 คน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกปฏิบัติจริงแบบเข้าถึงตัว (Hands-on Practice) และได้รับการแนะนำอย่างใกล้ชิด

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไทรงาม จึงได้จัดทำโครงการหลักสูตร "รู้ก่อนดับ รู้ทันไฟ: 3 นาทีวิกฤต" ขึ้น โดยยึดหลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้:

1. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการปฏิบัติจริง (Action Learning): มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมทุกคน ได้ลงมือฝึกใช้อุปกรณ์ดับเพลิงและฝึกทักษะการเอาตัวรอดจริง ไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ภาคทฤษฎี
2. สร้างความตระหนักและสติในภาวะวิกฤต (Crisis Consciousness & Mindset): ปลูกฝังการสังเกตจุดเสี่ยงรอบตัว การควบคุมอารมณ์ และการตัดสินใจอย่างมีสติในสถานการณ์ฉุกเฉิน
3. ต่อยอดสู่ครอบครัวและชุมชนยั่งยืน (Family & Community Safety): มุ่งหวังให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำทักษะและแผนการจัดการภัยไปปรับใช้ดูแลความปลอดภัยของตนเอง ครอบครัว และขยายผลสู่ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย จุดเสี่ยงภายในบ้าน และประเภทของไฟ

2. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้นตามหลักการ "ปิด-ปลด-กด-ส่าย" การเอาชีวิตรอดจากควันพิษ และการวางแผนอพยพหนีไฟ

เป้าหมาย

ประชาชนในเขตตำบลพานทอง จำนวน 6 คน

ระยะเวลา

14 สิงหาคม 2569

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	การป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้น "รู้ก่อนดับ รู้ทันไฟ : 3 นาทีกุญแจ"	1. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย จุดเสี่ยงภายในบ้าน และประเภทของไฟ 2. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น การเอาชีวิตรอดจากควันพิษ และการวางแผนอพยพหนีไฟ	1. ความรู้เกี่ยวกับการกำเนิดไฟ ประเภทของไฟ (A, B, C, K) และการสำรวจประเมินจุดเสี่ยงอัคคีภัยในบ้าน 2. ทักษะการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น (ปิด-ปลด-กด-ส่าย) การเอาตัวรอดในควันพิษ การโทรแจ้งเหตุ 199 และการจัดทำแผนผังทางหนีไฟ	1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องจุดกำเนิดไฟ ประเภทของไฟ การสำรวจจุดเสี่ยง และการจำลองสถานการณ์ฉุกเฉิน 2. วิทยากรสาธิตและนำผู้เข้าอบรมฝึกปฏิบัติการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น การคลานหลบควันพิษ และการเขียนแผนผังอพยพหนีไฟประจำบ้าน	2 ชั่วโมง	1 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้น
2. สื่อ PowerPoint พร้อมภาพประกอบ อินโฟกราฟิก และคลิปสาธิตการเอาตัวรอดจากอัคคีภัย
3. อุปกรณ์สาธิตและฝึกปฏิบัติ (ถังดับเพลิงเคมีแห้ง/ถังสาธิต, แผนผังจำลอง)
4. แบบประเมินความพึงพอใจและแบบประเมินผลการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมและการทดลองฝึกปฏิบัติใช้อุปกรณ์
2. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยร้อยละ 80 ผ่านการฝึกปฏิบัติและเข้าร่วมกิจกรรมตลอดหลักสูตร
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยร้อยละ 80 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีขึ้นไป

หมายเหตุ หน่วยจัดการเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

1. ชื่อโครงการ โครงการอบรมการให้ความรู้เรื่อง "รู้ก่อนดับ รู้ทันไฟ : 3 นาทีวิกฤต" (กลุ่มพานทอง)

2. ความสอดคล้องกับนโยบาย

2.1 ความสอดคล้องกับจุดเน้นการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1. พลิกโฉมระบบการเรียนรู้สู่ความยืดหยุ่น เชื่อมโยง และไร้รอยต่อ

1.1 ยกระดับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง และทักษะที่จำเป็น สร้างทางเลือกที่หลากหลายและยืดหยุ่น เชื่อมโยงรูปแบบการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและไร้รอยต่อ

3. ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคต สู่การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ

3.2 มุ่งสร้างทักษะที่หลากหลาย (Multi Skill) และความยืดหยุ่น (Resilience) ให้ประชาชนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

6. ขยายโอกาสการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

6.1 ยกระดับ ศก.ระดับตำบล และ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่ห่างไกล ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่พร้อมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน สื่อ อุปกรณ์ และบุคลากร

6.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างวัย และการเตรียมความพร้อมสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพผ่านพื้นที่กิจกรรมที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันระหว่างคนต่างวัย

8. เสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

8.1 พัฒนากลไกความร่วมมือกับชุมชนและภาคีเครือข่าย ร่วมออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สะท้อนความต้องการและอัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างแท้จริง

2.2 ความสอดคล้องกับกรอบการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง (สกร.)

(ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาตรา 9)

1) ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skills Development)

มุ่งสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการเอาชีวิตรอดที่จำเป็นในการรับมือกับภาวะวิกฤตและเหตุอัคคีภัย ฝึกฝนการควบคุมสติ การประเมินจุดเสี่ยงในบ้าน และการตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างปลอดภัย

2) ด้านการพัฒนาสุขภาวะและความปลอดภัยของชุมชน (Community Safety & Well-being)

ปลูกฝังจิตสำนึกความปลอดภัยและการเฝ้าระวังอัคคีภัยร่วมกันในระดับครัวเรือนและชุมชน เน้นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Active Learning / Hands-on) เพื่อสร้างสมรรถนะที่นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3. หลักการและเหตุผล

อัคคีภัยหรือเหตุเพลิงไหม้เป็นภัยพิบัติใกล้ตัวที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อชีวิต ทรัพย์สิน ตลอดจนจิตใจของผู้ประสบภัย สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความประมาท เล่นเล่น หรือการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดเสี่ยงภายในบ้านเรือน เช่น การชำรุดของสายไฟฟ้า การใช้งานปลั๊กพ่วงเกินกำลัง หรืออุปกรณ์ก๊าซหุงต้มที่ไม่ได้มาตรฐาน จากสถิติพบว่าช่วงเวลา 3 นาทีแรกของการเกิดเพลิงไหม้ถือเป็น "ช่วงเวลาวิกฤต" (Critical Time) ที่สำคัญที่สุด หากประชาชนมีความรู้และทักษะการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น จะสามารถระงับเหตุได้ทันทั่วทั้งที่ตั้งแต่ระยะเริ่มแรก

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอไทรทอง จึงได้จัดโครงการอบรมการให้ความรู้เรื่อง "รู้ก่อนดับ รู้ทันไฟ : 3 นาทีวิกฤต" เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริง สร้างความตระหนักรู้ การป้องกันจุดเสี่ยงในบ้าน ทักษะการเอาชีวิตรอด และการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้อย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย จุดเสี่ยงภายในบ้าน และประเภทของไฟ
2. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น การเอาชีวิตรอดจากควันพิษ และการวางแผนอพยพหนีไฟ

5. เป้าหมาย

- ประชาชนในเขตตำบลพานทอง จำนวน 6 คน

6. วิธีการดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ประชุมวางแผน	- เพื่อวางแผนการจัดทำ โครงการพัฒนาทักษะชีวิต - เพื่อจัดสรรงบประมาณ	- ผู้บริหารและ คณะครู สกร. ระดับอำเภอไทร งาม	12 คน	ห้องประชุม สกร.ระดับ อำเภอไทร งาม	3 สิงหาคม 2569	
2. จัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการ จัดกิจกรรม	- เพื่อจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทพื้นที่	- คณะครู สกร. ระดับอำเภอไทร งาม	12 คน	สกร.ระดับ อำเภอไทร งาม	4 - 5 สิงหาคม 2569	
3. ประสานงานการ ดำเนินงาน	- เพื่อติดต่อประสานงาน เครือข่ายในพื้นที่ในการ ดำเนินงาน	- คณะครู สกร. ระดับอำเภอไทร งาม	12 คน	สกร.ระดับ อำเภอไทร งาม	4 - 5 สิงหาคม 2569	
4. จัดกิจกรรม ดำเนินงานตาม โครงการอบรมให้ ความรู้เรื่อง "รู้ก่อน ดับ รู้ทันไฟ : 3 นาที วิกฤต"	- เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจที่ ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกัน อัคคีภัย จุดเสี่ยงภายใน บ้าน และประเภทของไฟ - เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมี ทักษะการใช้อุปกรณ์ ดับเพลิงเบื้องต้น การเอา ชีวิตรอดจากควันพิษ และ การวางแผนอพยพหนีไฟ	- ประชาชนใน เขตพื้นที่ตำบล พานทอง	6 คน	ศกร.ระดับ ตำบลพาน ทอง	14 สิงหาคม 2569	690 บาท
5. สรุปและติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงาน ตามโครงการ	- เพื่อกำกับ ติดตามการ ดำเนินงานตามโครงการให้ บรรลุผลตามที่กำหนดไว้ - เพื่อประเมินผลโครงการและ สรุปรายงานผลการดำเนินงาน	- ครูผู้รับผิดชอบ โครงการและ คณะผู้นิเทศ	4 คน	สกร.ระดับ อำเภอไทร งาม	14 - 17 สิงหาคม 2569	

7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2569 แผนงาน ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ผลผลิต ผู้รับบริการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง งบดำเนินงาน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง รหัสงบประมาณ 20334332005002000000 กิจกรรมหลัก 20334690003200000 แหล่งของเงิน 6911200 ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต

7.1 ค่าวิทยากร จำนวน 3 ชั่วโมงๆ ละ 200 บาท เป็นเงิน 600 บาท

7.2 ค่าวัสดุ เป็นเงิน 90 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 690 บาท

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาสที่ 1 (ต.ค.-ธ.ค. พ.ศ. 2568)	ไตรมาสที่ 2 (ม.ค.-มี.ค. พ.ศ.2569)	ไตรมาสที่ 3 (เม.ย.-มิ.ย. พ.ศ. 2569)	ไตรมาสที่ 4 (ก.ค.-ก.ย. พ.ศ. 2569)
โครงการอบรมให้ ความรู้เรื่อง "รู้ก่อนดับ รู้ทันไฟ : 3 นาที่วิกฤต"	-	-	-	7.1 ค่าวิทยากร จำนวน 3 ชั่วโมงๆละ 200 บาท เป็นเงิน 600 บาท 7.2 ค่าวัสดุ เป็นเงิน 90 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 690 บาท

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นายณัฐพงศ์ เพียรลี ครู ศกร.ตำบลพานทอง

10. เครือข่าย

- ผู้นำชุมชนในเขตตำบลพานทอง
- องค์การบริหารส่วนตำบลพานทอง

11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

- การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน
- การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

12. ผลลัพธ์ (Out come)

- กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยและการสำรวจจุดเสี่ยงในบ้าน
- กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น การเอาตัวรอดจากภาวะวิกฤต และการอพยพหนีไฟ

13. ดัชนีตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย พร้อมทั้งมีทักษะการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้นและการเอาตัวรอดในภาวะฉุกเฉิน

13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

ร้อยละ 80 ของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจและผ่านการฝึกปฏิบัติการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้นอย่างถูกต้อง

14. การติดตามและประเมินผลโครงการ

- แบบประเมินความพึงพอใจ

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(นายณัฐพงศ์ เพียรลี)

ตำแหน่ง ครูศูนย์การเรียนรู้

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายธนวิษฐ์ ดาษดา)

ตำแหน่ง ครูศูนย์การเรียนรู้

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(นางสาววัชรีย์ ด้วงบ้านยาง)

ครู รักษาการในตำแหน่งอำนวยการ สกร. ระดับอำเภอไทรงาม

กำหนดการ

โครงการอบรมการให้ความรู้เรื่อง "รู้ก่อนดับ รู้ทันไฟ :3 นาทีวิกฤต"

วันที่ 14 สิงหาคม 2569

ณ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบลพานทอง หมู่ที่ 10 ตำบลพานทอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

.....

เวลา 08.00 - 08.30 น.

- ผู้เข้าอบรมลงทะเบียน

เวลา 08.30 - 09.00 น.

- พิธีเปิดการอบรม

เวลา 09.00 - 12.00 น.

- การบรรยาย "การป้องกันอัคคีภัยและการวิเคราะห์จุดเสี่ยง"

สาเหตุการเกิดอัคคีภัยและการจำแนกประเภทของไฟ (Type A, B, C, K)

อันตรายจากควันพิษและการเอาตัวรอดใน 3 นาทีวิกฤต

การสำรวจและประเมินจุดเสี่ยงอัคคีภัยภายในอาคารและบ้านเรือน

เรียนรู้วิธีการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงตามหลักการ "ปิด-ปลด-กด-ส่าย"

โดยนายธนโชติ ใจแสน ตำแหน่ง เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณ

ภัย

หมายเหตุ กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม